

Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Ποινική και Πειθαρχική Ευθύνη των Ναυτικών, Αναστολή ή Ακύρωση Πιστοποιητικών) Νόμος του 2000 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 106(I) του 2000

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΡΥΘΜΙΖΕΙ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ Ή ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΤΗΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ Ή ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
ΜΕΡΟΣ Ι — ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Ποινική και Πειθαρχική Ευθύνη των Ναυτικών, Αναστολή ή Ακύρωση Πιστοποιητικών) Νόμος του 2000.

Συνοπτικός τίτλος.

2. Εις τον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

Ερμηνεία.

"άδεια κατ' εξαίρεση" σημαίνει άδεια κατ' εξαίρεση χορηγούμενη κατά τις διατάξεις του άρθρου 7 του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Εκδοση και Αναγνώριση Πιστοποιητικών και Ναυτική Εκπαίδευση) Νόμου του 2000·

"Αρμόδια Αρχή" σημαίνει τον Υπουργό και τους από τον Υπουργό ειδικά, κατά περίπτωση εξουσιοδοτημένους·

"βιβλιάριο ταυτότητας και ναυτικής υπηρεσίας ναυτικού" ή, συνοπτικά, κατά ταυτόσημη έννοια, "βιβλιάριο", σημαίνει το κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Απογραφή των Ναυτικών και Μητρώο Ναυτικής Απογραφής) Νόμου του 2000, εκδιδόμενο βιβλιάριο·

"Δημοκρατία" σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

"Διευθυντής" σημαίνει το Διευθυντή του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας·

"κατάλληλο πιστοποιητικό" σημαίνει πιστοποιητικό κατάλληλο κατά τις διατάξεις του άρθρου 2(1) του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Εκδοση και Αναγνώριση Πιστοποιητικών και Ναυτική Εκπαίδευση) Νόμου του 2000·

"Μητρώο Ναυτικής Απογραφής" σημαίνει το κατά τις διατάξεις του άρθρου 5(1) του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Απογραφή των Ναυτικών και Μητρώο Ναυτικής Απογραφής) Νόμου του 2000, τηρούμενο Μητρώο·

"Πιστοποιητικό ναυτικής ικανότητας" σημαίνει πιστοποιητικό ναυτικής ικανότητας που εκδόθηκε ή αναγνωρίστηκε και θεωρήθηκε κατά τις διατάξεις του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Εκδοση και Αναγνώριση Πιστοποιητικών και Ναυτική Εκπαίδευση) Νόμου του 2000·

"Υπουργός" σημαίνει τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων.

3.—(1) Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4, οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται επί πλοιάρχων και ναυτικών, που υπηρετούν σε κυπριακά, οπουδήποτε ενρισκόμενα πλοία.

Εκταση εφαρμογής.

(2) Ο όρος "κυπριακό πλοίο" στον παρόντα Νόμο έχει την έννοια που αποδίδει στον όρον αυτό το άρθρο 5 των περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγηση, Πώληση και Υποθήκευση Πλοίων) Νόμων του 1963 έως το 1996.

45 του 1963
32 του 1965
82 του 1968
62 του 1973
102 του 1973
42 του 1979
25 του 1980
14 του 1982
57 του 1986
64 του 1987
28(1) του 1995
37(1) του 1996.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
ΕΙΔΙΚΑ ΝΑΥΤΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Πράξεις και παραλείψεις του πλοίαρχου ή του πληρώματος που θέτουν σε κίνδυνο το πλοίο ή ανθρώπινη ζωή.

4.—(1) Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται επί πλοίαρχων και ναυτικών, οι οποίοι υπηρετούν σε κυπριακά πλοία οπουδήποτε ευρισκόμενα και, υπό την επιφύλαξη του εδαφίου (3), επί πλοίαρχων και ναυτικών αλλοδαπών πλοίων, σε περίπτωση που τα πλοία αυτά ευρίσκονται σε λιμένα της Δημοκρατίας ή μέσα στα χωρικά ύδατα της Δημοκρατίας.

(2) Διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές, ο πλοίαρχος ή ο ναυτικός, ο οποίος ευρισκόμενος επί του πλοίου ή πλησίον αυτού, εσκεμμένα ή εξ αμελείας περί την εκτέλεση καθήκοντος του ή λόγω μέθης, με πράξη ή παράλειψή του, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει—

(α) Την απώλεια ή την καταστροφή του πλοίου στο οποίο υπηρετεί ή σοβαρή ζημιά εις αυτό ή τις μηχανές του ή τον εξοπλισμό ναυσιπλοΐας ή ασφάλειας του πλοίου· ή

(β) την απώλεια ή την καταστροφή ή τη σοβαρή ζημιά οποιουδήποτε άλλου πλοίου ή κατασκευάσματος· ή

(γ) το θάνατο ή τη βαρεία σωματική βλάβη οποιουδήποτε προσώπου επί ή εκτός του πλοίου.

(3) Προκειμένου περί του πλοίαρχου και των ναυτικών αλλοδαπών πλοίων, οι διατάξεις της παραγράφου (α) του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύουν.

(4) Ο κατηγορούμενος για αδίκημα δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου αυτού, δύναται να προβάλλει προς υπεράσπισή του τον ένα από τους ακόλουθους ισχυρισμούς και εφόσον αποδείξει τον ισχυρισμό αυτό, να απαλλαγεί της κατηγορίας:

(α) Εάν η κατηγορία με την οποία βαρύνεται είναι παράβαση ή παραμέληση καθήκοντος, ότι έλαβε κάθε εύλογο μέτρο προς εκτέλεση του καθήκοντός του·

(β) ότι κατά το χρόνο που έλαβε χώρα η πράξη ή παράλειψη που στοιχειοθετεί το αδίκημα, ο ίδιος ετελούσε υπό την επήρεια φαρμάκων, τα οποία έλαβε για ιατρικούς σκοπούς και ότι είτε τα φάρμακα αυτά τα έλαβε κατόπιν συμβουλής ιατρού, προς την οποία συμμορφώθηκε πλήρως είτε ότι δεν είχε λόγο να πιστεύει ότι τα φάρμακα αυτά θα είχαν την επήρεια που πράγματι είχαν εις αυτόν.

(γ) ότι κατά την εκτέλεση του καθήκοντός του έλαβε κάθε εύλογη προφύλαξη και κατέλαβε κάθε δυνατή επιμέλεια για να αποτραπεί η τέλεση του αδικήματος·

(δ) ότι ενήργησε συμμορφούμενος προς νόμιμη διαταγή· ή

(ε) ότι, υπό τις όλες περιστάσεις, η απώλεια, καταστροφή, ζημιά, θάνατος ή σωματική βλάβη που προκλήθηκε, δε θα μπορούσε ευλόγως να προβλεφθεί ή ευλόγως να αποτραπεί από αυτόν.

(5) Στο άρθρο αυτό οι ακόλουθοι όροι, έχουν την ακόλουθη έννοια:

(α) "παράβαση ή παραμέληση καθήκοντος", εκτός σε ότι αφορά τον πλοίαρχο, περιλαμβάνει και ανυπακοή σε νόμιμη διαταγή·

(β) "καθήκον", σε ότι αφορά πλοίαρχο και ναυτικούς, σημαίνει οποιοδήποτε καθήκον που είναι συμφυές με την ιδιότητά τους, σε ότι δε αφορά τον πλοίαρχο, περιλαμβάνει και το καθήκον του σχετικά με

την καλή διακυβέρνηση του πλοίου και το καθήκον του ως προς την ασφαλή λειτουργία του πλοίου, των μηχανών και του εξοπλισμού του· και

(γ) "κατασκευάσμα" σημαίνει οποιασδήποτε φύσεως σταθερό ή κινητό κατασκευάσμα, εκτός από πλοίο.

5. Ναυτικός, που απουσιάζει αδικαιολόγητα από το πλοίο—

Απουσία από το πλοίο.

(α) Κατά το χρόνο που διεξάγεται στο πλοίο η υπηρεσία κατά φυλακές· ή

(β) κατά το χρόνο που έχει υποχρέωση προς εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας αναγόμενης στη φύλαξη ή στην ασφάλεια του πλοίου, των επιβαινόντων ή του φορτίου·

διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

6.—(1) Ναυτικός που εγκαταλείπει, χωρίς τη συναίνεση του πλοιάρχου, πλοίο που τελεί σε κίνδυνο, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Εγκατάλειψη κινδυνεύοντος πλοίου.

(2) Η κατά τα ανωτέρω εγκατάλειψη πλοίου από αξιωματικό ασυρμάτου ή αξιωματικό, που έχει ορισθεί να χειρίζεται το Παγκόσμιο Σύστημα Κινδύνου και Ασφάλειας (GMDSS), συνιστά αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

7.—(1) Ναυτικός, που δεν υπακούει σε διαταγή του πλοιάρχου ή του αρμόδιου αξιωματικού, που αφορά στην εκτέλεση εργασίας, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων λιρών.

Ανυπακοή.

(2) Η κατά τα ανωτέρω ανυπακοή σε διαταγή, που αφορά στη σωτηρία κινδυνεύοντος πλοίου ή ανθρώπου, συνιστά αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων λιρών ή και με τις δύο ποινές.

8. Ναυτικός, που εξυβρίζει ή απειλεί ανώτερο του, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων λιρών.

Εξύβριση ή απειλή κατά ανωτέρου.

9. Ναυτικός, που βιαιοπραγεί, επί ή εκτός του πλοίου, κατά του πλοιάρχου ή ανωτέρου του αξιωματικού, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με ποινή φυλακίσεως μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Επίθεση κατά ανωτέρου.

10. Πλοίαρχος ή ναυτικός, που ενεργεί ή παραλείπει τη λήψη μέτρων προς αποφυγή της ρύπανσης της θάλασσας, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Ρύπανση της θάλασσας.

11. Ο πλοίαρχος ή άλλος ναυτικός, που κατά κατάχρηση της αναγόμενης στα καθήκοντά του εξουσίας, ενεργεί, διατάσσει, επιτρέπει ή ανέχεται την ενέργεια πράξης αυθαίρετης, που παραβιάζει τα δικαιώματα άλλου επιβαινόντος στο πλοίο, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι δύο χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο ποινές, εκτός εάν η ενέργεια αυτή κρίνεται ως αναγκαία για την τήρηση της τάξεως στο πλοίο, την ασφάλεια του πλου ή την προστασία της ζωής των επιβαινόντων.

Κατάχρηση εξουσίας.

Παράλειψη πλοίαρχου
περί τη διεύθυνση του
πλοίου.

12. Πλοίαρχος που χωρίς σοβαρό λόγο—

(α) Δε διευθύνει ο ίδιος το πλοίο κατά τον εις λιμένες, όρμους, διαύλους, διώρυγες, στενά και ποταμούς εισπλουν, διάπλουν, έκπλουν, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση ιδιαίτερα δύσκολου πλου· ή

(β) εγκαταλείπει το πλοίο πριν από την πάροδο εύλογου χρόνου προς αντικατάσταση του,

διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Απειθεία πλοίαρχου ή
ναυτικού.

13.—(1) Πλοίαρχος, που απειθεί σε νόμιμη εντολή της Αρμόδιας Αρχής της Δημοκρατίας, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών.

(2) Το κατά το εδάφιο (1) αδίκημα διαπράττει και ο πλοίαρχος ή ο ναυτικός που στην αλλοδαπή αρνείται να εκτελέσει νόμιμη διαταγή της εκεί εδρεύουσας Προξενικής Αρχής της Δημοκρατίας.

Παραβάσεις πλοίαρχου
σε ώρα κινδύνου.

14.—(1) Πλοίαρχος, που κατά τη διάρκεια του πλου και σε ώρα κινδύνου, διατάσσει την εγκατάλειψη του πλοίου χωρίς προηγουμένως να ζητήσει τη γνώμη των αξιωματικών ή, ελλείψει τούτων, των πιο έμπειρων ναυτικών, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

(2) Πλοίαρχος που αδικαιολόγητα δεν αποχωρεί τελευταίος κατά την εγκατάλειψη κινδυνεύοντος πλοίου, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

(3) Πλοίαρχος, που σε ώρα κινδύνου ή εγκατάλειψης του πλοίου, παραμελεί τη διάσωση των επιβαινόντων, των εγγράφων του πλοίου και των πολυτιμότερων πραγμάτων στο πλοίο, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Παράνομη
εκτροπή
πορείας.

15.—(1) Πλοίαρχος, που με σκοπό τον προσπορισμό αθέμιτου περιουσιακού οφέλους, για τον εαυτό του ή άλλο, ή που με σκοπό την πρόκληση βλάβης σε άλλους, εκτρέπει το πλοίο από την πορεία του, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

(2) Αν η κατά τα ανωτέρω εκτροπή επάγεται πρόκληση κινδύνου στην ασφάλεια του πλοίου και των επιβαινόντων ή αν η εκτροπή τελεσθεί σε επιβατηγό πλοίο, το κατά το εδάφιο (1) αδίκημα τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Παράλειψη περί την
τήρηση φυλακής.

16.—(1) Πλοίαρχος ή πρώτος μηχανικός, που παραλείπει την τήρηση φυλακής επί του πλοίου, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή με χρηματική ποινή μέχρι δύο χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

(2) Αν η κατά τα ανωτέρω παράλειψη επάγεται την πρόκληση θανάτου ή σωματικής βλάβης ή βλάβης στο φορτίο ή στην περιουσία τρίτων, το κατά το εδάφιο (1) αδίκημα τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

17.— Πλοίαρχος—

Εγκατάλειψη
ασθενών στην
αλλοδαπή.

(α) Που εγκαταλείπει στην αλλοδαπή ασθενή ή τραυματία μέλος του πληρώματος, χωρίς να του παράσχει τα μέσα θεραπείας ή παλιννόστησής του· ή

(β) που εγκαταλείπει στην αλλοδαπή επιβάτη ασθενή ή τραυματία, εκτός του τόπου προορισμού του, χωρίς να ειδοποιήσει περί τούτου την Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας ή ελλείψει αυτής αρμόδια τοπική αρχή, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

18. Πλοίαρχος ή ναυτικός που συνδράμει ή επιχειρεί να συνδράμει πρόσωπο κατά του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη ή του οποίου για οποιοδήποτε λόγο απαγορεύτηκε η έξοδος από τη Δημοκρατία, να επιβιβαστεί στο πλοίο και να διαφύγει στην αλλοδαπή, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Φυγάδευση.

19. Πλοίαρχος, ή ναυτικός, που κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του τελεί σε κατάσταση μέθης, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων λιρών.

Μέθη.

20. Διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή με χρηματική ποινή μέχρι δύο χιλιάδων λιρών ή και με τις δύο αυτές ποινές ο πλοίαρχος που—

Παράβαση
υπηρεσιακών
υποχρεώσεων του
πλοίαρχου.

(α) Παραλείπει να παραδώσει στην Αρμόδια ή σε Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας τα εγκαταλειφθέντα στο πλοίο από παράνομα απουσιάζοντες από το πλοίο ναυτικούς, τα βιβλία και τα πιστοποιητικά ναυτικής ικανότητάς τους· ή

(β) παραλείπει να διενεργήσει ανάκριση για αδίκημα που διαπράχθηκε στο πλοίο, να μεριμνήσει για τη μεταφορά του φερόμενου ως υπαίτιου για το αδίκημα και την παράδοση φακέλου της ανάκρισης στην Αρμόδια ή σε Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας· ή

(γ) παραλείπει να συντάξει έγγραφο των οποίων η σύνταξη επιβάλλεται κατά την ισχύουσα στη Δημοκρατία νομοθεσία· ή

(δ) δε φέρει επί του πλοίου τα από την ισχύουσα στη Δημοκρατία νομοθεσία οριζόμενα ναυτιλιακά έγγραφα και βιβλία· ή

(ε) παραλαμβάνει υπεράριθμους επιβάτες ή δέχεται υπερφόρτωση του πλοίου ή κακή στοιβασία ή εξαλείφει ή αλλοιώνει τις κανονικές γραμμές φόρτωσης του πλοίου ή δεν αναγράφει επιβάτη στον οικείο κατάλογο· ή

(στ) παραλείπει να εγγράψει στο ημερολόγιο ναυτικό ατύχημα ή άλλο σημαντικό γεγονός ή παραλείπει να τηρήσει τακτικά και κανονικά τα ναυτιλιακά έγγραφα του πλοίου· ή

(ζ) διατάσσει την αναχώρηση του πλοίου πριν από την καθορισμένη ώρα απόπλου και ένεκα τούτου εγκαταλείπει στην ξηρά ναυτικό ή επιβάτη· ή

(η) υποβάλλει στην Αρμόδια ή σε Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας ψευδή λογαριασμό ως προς τις οφειλόμενες σε απόντα ναυτικό αποδοχές· ή

(θ) καθυστερεί τη χορήγηση εισιτηρίου για την παλιννόστηση ναυτικού· ή

(ι) δεν τηρεί τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν στα εξωτερικά γνωρίσματα του πλοίου ή εξαλείφει ή αλλοιώνει, καλύπτει ή αποκρύπτει αυτά· ή